

2

- **Bijeenkomst WMO**

27 september 2007 in het gemeentehuis van Houten, georganiseerd door de NVR.

3

- **Vrouwen en Defensie**

"Het begint bij genderbewust-zijn"

4

- **Wetenswaard**

- Het VN-Vrouwenverdrag: van betekenis voor iedereen!

5

- Jongeren kunnen het verschil maken
- Project Dagindeling
Verslag slotbijeenkomst
4 september 2007

6

- Intentieverklaring sluit NVR congresdag af

7

- De nieuwe emancipatienota is uit!
- Slotmanifestatie "De Glazen Muur" 30 oktober 2007
- Internationaal Informatiecentrum en Archief voor de vrouwenbeweging

8

- Duurzame Dinsdag
- **Agenda**

Algemene Ledenvergadering NVR

Donderdag 22 november 2007;
13.15 – 17.00 uur
Vredenburg 19, Utrecht
Inlooplunch 13.00 uur.
Kosten € 5,00
Reserveren via NVR-kantoor
E-mail: info@de-nvr.nl

Van het bestuur

Niet bij werk alleen.....

De nieuwe emancipatienota is verschenen en lokt veel reacties uit. Al een week lang heeft de pers er aandacht voor en vanuit diverse invalshoeken wordt er op gereageerd. Het is positief dat er nu veel aandacht wordt geschonken aan de positie en de rol van vrouwen in de samenleving, maar toch mis ik nog een belangrijk aspect in de nota en dus ook in de pers.

Wat lezen we in de media: *De vrouw is ontdekt:*

Als consument:

Bouwmart richt zich nu ook op vrouwen (Trouw 28 sept. jl.). Tijdens een congres over winkelbeleving van vrouwen, georganiseerd door een marketing bureau, laten producenten zien hoe zij inspelen op wensen en voorwaarden die vrouwen stellen bij aankoop van een product. Door onderzoek is aangetoond dat vrouwen voorkeur hebben voor een stijlvol, praktisch product en prijsbewust kopen. De "markt" is zich bewust dat het van economisch belang is terdege rekening te houden met de vrouw als consument.

Als wetenschapper:

In de nota staat: "Het benoemen van meer vrouwelijke hoogleraren en vrouwen in bestuurlijke functies in de wetenschappelijke gemeenschap is essentieel vanwege de voorbeeldrol en de invloed op de machtsfeer in de academische wereld. Een prima uitgangspunt dat aansluit bij de reactie die de NVR heeft verwoord in de bijdrage aan de emancipatienota tijdens de bijeenkomst van 3 juli j.l.: "In een geëmancipeerde samenleving beslissen vrouwen mee over de inrichting ervan". Dan schrik ik wel als ik maandag 1 okt. jl. lees: "wetenschap blijft mannenbolwerk", met daarbij de ondertitel: "vrouwen zijn ijverig en mannen briljant". Het is daarom verheugend, dat op het tweedaagse Europese festival over vrouwen en wetenschap, tien vrouwelijke wetenschappers, in navolging van Luther, 95 stellingen aan de deur van de Sint Janskerk in Maastricht spijkerden. In een paginagroot artikel in Trouw lezen we de belangrijkste stellingen. Stellingen over doorstroming van vrouwen naar de universitaire top. In leesbare en duidelijke taal geven zij aan wat er mis is en wat er moet gebeuren en daarbij de oproep aan de minister om structurele maatregelen te nemen. Stelling 85 zegt: Wat we nodig hebben is een slimme mix van structurele maatregelen. De laatste stelling is de slogan: "Meer vrouwen met een knappe kop in de wetenschappelijke top".

Als werknemer:

In de nota is duidelijk dat minister Plasterk vrouwen aan het werk zet. Letterlijk staat er: "Bevordert moet worden dat meer vrouwen meer uren gaan werken". In het beleidsprogramma van het kabinet is daarvoor een uitgebreid pakket maatregelen genomen. Werktijden moeten worden aangepast en beloningsverschillen moeten worden terug gedrongen. De emancipatienota geeft zo te

lezen veel kansen aan vrouwen en dat is verheugend. Het is echter wél vooral gericht op economische participatie van de vrouw!

Wat lezen we *niet in de nota en dus niet in de media*:

De woorden vrouwenorganisaties en maatschappelijk belang komen niet voor in de nota en er is ook geen aandacht voor de keuze van vrouwen.

De rol van vrouwen in gezin en de combinatie arbeid en (mantel) zorg is van groot belang bij het emancipatiebeleid. Het had een onderdeel van de nota moeten zijn en niet zoals nu wordt aangegeven via een beleidsbrief over hoe mantelzorg en vrijwilligerswerk zal worden geregeld.

Wat ik ook mis in de nota is de visie op de maatschappelijke

participatie van vrouwen in hun leefomgeving en de rol van vrijwilligersorganisaties/vrouwenorganisaties bij de emancipatie. Tenslotte is het hebben van een baan en een goede positie niet het enige wat van belang is voor het welzijn van een mens. Je talenten kunnen gebruiken voor de leefomgeving, samen met anderen actief zijn binnen verenigingen en/of netwerken, deelnemen aan activiteiten in het belang van het gezin en samenleving verdient ook aandacht en moet mijns inziens worden meegenomen in het emancipatiebeleid.

Of anders gezegd: *Niet bij werk alleen...*

Dieny Scheffer, Voorzitter

Bijeenkomst WMO 27 september 2007 in het gemeentehuis van Houten, georganiseerd door de NVR.

De WMO gaat een rol spelen voor vrouwen. Dat was al duidelijk toen we vanuit de NVR in 2005 een brief stuurden naar de gemeenten met het verzoek om vrouwenorganisaties uit te nodigen voor klankbordgroep of WMO-Raad. Ook benaderde de NVR de vrouwenorganisaties met de vraag om zelf met gemeenten contact op te nemen over het WMO-beleid. Dit heeft erin geresulteerd dat op vele plaatsen vrouwen vanuit vrouwenorganisaties deel zijn gaan nemen aan WMO-raden of klankbordgroepen. De NVR kreeg een zetel in het landelijke Cliëntenplatform, ingesteld door VWS. In 2006 organiseerde de NVR een bijeenkomst in Utrecht waar de eerste ervaringen met de WMO werden geïnventariseerd. Daar werd afgesproken om in 2007 weer bij elkaar te komen. De NVR geeft signalen vanuit de achterban door aan de politiek, ook via het landelijke platform waar de voorzitter vanuit de NVR in zit. Fijn dat wij het in Houten, samen met de gemeente, kunnen doen.

De WMO in Houten: In 2007 kwam de verantwoordelijkheid voor de huishoudelijke hulp bij gemeenten te liggen. In Houten meldden zich actieve

mensen die samen de initiatiefgroep vormden. Ze hebben met alles meegedacht, ook met de aanbestedingen. Dit heeft in Houten goed gewerkt: het leidde niet tot verschuiving naar alfahulp omdat de kwaliteit steeds voorop stond. Uitgangspunt was ook dat de burger er zo min mogelijk van moest merken. Omdat het CIZ (indicatieorgaan) achterstanden heeft, wordt de huidige indicatiestelling verlengd om de aanwezige hulp te handhaven. In december 2006 werd de WMO-Raad samengesteld waarvoor mensen moesten solliciteren. De gemeente wilde niet alleen belangenbehartigers maar "gewaardeerde bemoeials". Goed meedenken en feeling met de bevolking was daarbij belangrijk. Er zijn 13 leden uitgekomen die sinds 17 december 2006 de WMO-Raad vormen. Er is een pagina in het huis-aan-huisblad, een eigen website en een logo.

Vragen: De WMO-Raad is door de gemeente aangesteld. In hoeverre is ze onafhankelijk? De aanwezige leden van de raad voelen zich niet beperkt in wat ze willen zeggen. Wat wel als lastig wordt gezien is het contact houden met de achterban.

Er zijn plannen om open avonden te houden.

De fusies tussen zorginstellingen leiden tot één hoofdaannemer en dat is niet goed voor de kwaliteit van de zorg. Het moet goedkoper en tegelijkertijd moet er meer zorg worden verleend door mensen die geen Nederlands spreken. Dat vinden wij geen goede zorgverlening omdat mantelzorgers en vrijwilligers liefst uit de eigen omgeving moeten komen. Dit signaal willen we aan de NVR meegeven.

In de EER (Emancipatie Effect Rapportage) over de WMO van het NIZW zijn knelpunten gesignaleerd die nu, na een jaar, inderdaad knelpunten blijken te zijn. De dienstverlening is inderdaad ongelijk, het percentage PGB verschilt lokaal. Er zijn randvoorwaarden vanuit het rijk nodig. Iedere burger zou vergelijkbare zorg moeten krijgen als basisvoorziening. Er komt een landelijk tevredenheidsonderzoek. Als de burger erg ontevreden is zou dat een reden kunnen zijn om een basisvoorziening te eisen. Er worden veel voorbeelden uit de diverse plaatsen genoemd.

Wat willen we via de NVR aan Den Haag (VWS) overbrengen:

- Wat betreft de betaalde werknemers in de zorg: we vinden het onwenselijk als gekwalificeerde hulp wordt vervangen door alfa-hulp met een slechte beloning en geen pensioen. ZZP-ers (Zelfstandigen Zonder Personeel) verdienen €12,- per uur en dat is echt te weinig. We willen goede arbeidsomstandigheden en beloning.
- De communicatie over de zorgverlening moet beter en respectvoller. De suggestie mag niet gewekt worden dat mensen het eigenlijk vaak niet echt nodig hebben en dat het wel minder kan. Minder middelen betekent minder zorg en niet minder vraag naar zorg.
- Werkgevers moeten regelingen maken voor zorgverlof en vrijwilligerswerk (maatschappelijk ondernemen).

- Dezelfde procedures die nu voor huishoudelijke hulp gelden, moeten niet zonder meer worden overgenomen voor andere, veel ingewikkelder vormen van hulp. Betrokkenen/deskundigen moeten meedenken hoe dat het beste geregeld kan worden.
- Cliënten zijn afhankelijk van vrijwilligers. Soms zijn er echter geen vrijwilligers te vinden! De informele zorg moet aanvullend zijn.
- Denk bij marktwerking aan de kwaliteit b.v. van het aanvullend vervoer.
- De continuïteit van de zorg nu er nieuwe indicaties gesteld moeten worden.
- Goede procedures voor het klachtrecht en een onafhankelijk klachtenloket.

Afspraken/besluiten:

1. Wens om in 2008 weer een bijeenkomst te hebben samen met

mantelzorg, vrijwilligerscentrale en jeugd.

2. Vraag aan de NVR om een solidariteitsverklaring op te stellen voor de beroepskrachten in de zorg, die nu massaal ontslagen dreigen te worden en hier en daar ook al worden.

Lotte Wouters, beleidsmedewerker NVR

Mantelzorg: iemand verzorgen uit je eigen omgeving. Je kiest er niet voor, de vraag is er altijd en soms zelfs 24 uur per etmaal.

Vrijwilligerswerk: je kiest er voor. Je kunt ook vakantie nemen en het een tijdje niet doen.

* **De uitgave** "Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Wat is de WMO? Veel gestelde vragen en antwoorden" is te bestellen bij de FNV-Vrouwenbond. Tel. 020 5816398 of via de website www.fnvvrouwenbond.nl
Prijs is € 7,50 incl. porto.

Vrouwen en Defensie

"Het begint bij genderbewustzijn"

Dit (ingekorte) artikel is gebaseerd op een gesprek tussen NVR-lidorganisaties en het Ministerie van Defensie op 3 september 2007.

Uitwerking: Marije van Dodeweerd

"Het begint allemaal bij genderbewustzijn," zegt Ella van den Heuvel. Ze is projectleider Genderforce bij het Ministerie van Defensie, een project dat gender een grotere rol wil laten spelen in het beheersen en bestrijden van conflicten. Maar de eerste slag is niet de makkelijkste: "Genderbewustzijn moet op alle niveaus en in alle lagen van onze organisatie doordringen. Het kader, de top, de staf, iedereen moet dat bewustzijn hebben." Dat lukt niet van de ene op de andere dag.

Mannen de ogen openen

Defensie richt zich vooral op de eigen organisatie. De VN-resolutie 1325 legt een sterke nadruk op de positie van vrouwen in conflictsituaties. Niet alleen als slachtoffer, maar ook als gesprekpartners. "Omdat het om een VN-resolutie gaat, accepteren militairen deze ontwikkeling. Ik ben ook heel blij dat het bestaat", aldus Van den Heuvel. De Visitatiecommissie Emancipatie sprak kort geleden nog haar zorgen uit over de heersende machocultuur.

Generaal-majoor der mariniers, Ton van Ede, plaatsvervangend hoofd-directeur Personeel bij Defensie en in die functie belast met gender en diversiteit: "We willen mannen de ogen openen voor gender. We willen

laten zien welke kracht vrouwen kunnen bieden in een team. Zij kunnen fouilleren, huizen doorzoeken en inlichtingen inwinnen".

Conflictpreventie en vredesopbouw

De vraag is of vrouwen buiten het defensie-apparaat ook niet een rol kunnen krijgen in conflictpreventie en vredesopbouw. Maatschappelijke organisaties kunnen van onschatbare waarde zijn voor de stabiliteit en veerkracht van een land. Defensie kan de kracht van deze organisaties benutten en met hen samenwerken om op een duurzame wijze aan de eigen doelstellingen te werken. Samen de problemen in een regio analyseren om tot een gezamenlijke oplossing te komen. Ieder vanuit de eigen expertise.

Wetenswaard

Het VN-Vrouwenverdrag: van betekenis voor iedereen!

door Ted Strop-von Meyenfeldt

Het was niet de eerste keer dat Nederland op de vingers werd getikt voor schending van de mensenrechten. Deze keer, in februari 2007, betrof het de rechten van vrouwen in ons land. Naast 3 positieve punten werden 38 negatieve punten benoemd!

De uitspraak werd gedaan door een toezichhoudend Comité van de Verenigde Naties, de Commission on Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW). Die vindt dat ons land het VN-Vrouwenverdrag te weinig naleeft.

Een van de eerste baanbrekende daden van de Verenigde Naties was de aanneming van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM) op 10 december 1948. Maar een verklaring is nog geen verdrag waaraan rechten en plichten kunnen worden ontleend. Daarom zijn er na dien diverse internationale verdragen opgesteld, waardoor men zich bindend vastlegt. Indien staten die verdragen ondertekend en geratificeerd hebben, kunnen zij elkaar aanspreken op naleving daarvan. Ook individuele burgers krijgen hierdoor rechten.

Het Vrouwenverdrag is door Nederland in 1991 geratificeerd. Door 98 landen is dit ook gebeurd, maar de Verenigde Staten en Saoedi-Arabië hebben dat nog steeds niet gedaan!

In het Vrouwenverdrag wordt nauwkeurig omschreven wat er verstaan wordt onder discriminatie van vrouwen. Discriminatie is op een groot aantal terreinen verboden, ook in de privé-sfeer. Verder verplicht het landen tot wetgeving en beleid en verzekert het vrouwen van ontplooiing en ontwikkeling. Ook geeft het o.a. recht op deelname in het politieke en openbare leven, gelijke rechten op onderwijs en arbeid en in huwelijk en familierelaties. Er is geen specifieke aandacht voor geweld tegen vrouwen, maar in een Algemene Aanbeveling heeft het CEDAW aangegeven dat geweld tegen vrouwen een ernstige aantasting is van de mensenrechten van vrouwen en thuishoort in artikel 1.

Lidstaten moeten aantoonbare vooruitgang laten zien (resultaatsverplichting). Iedere vier jaar moet er worden gerapporteerd. In januari 2005 heeft Nederland voor de vierde keer verslag uitgebracht en in 2006 verscheen bij het Nederlandse rapport een zogenaamd "schaduwrapport" met een behoorlijk kritische analyse van de situatie, geschreven door NGO's, vooral uit de vrouwenbeweging. De CEDAW begon dat jaar aan de procedure van het bevrage-

gen en horen van de Nederlandse overheid. Ook vertegenwoordigers van de NGO's werden uitgenodigd voor een gesprek. In 2007 verschenen de conclusies van het CEDAW. Ten onrechte kregen ze eigenlijk geen publieke aandacht.

Uit de CEDAW-conclusies blijkt dat de Nederlandse overheid in haar rapport niet was ingegaan op de positie van zwarte, migranten- en vluchtelingvrouwen, op het ontbreken van emancipatie-effectrapportages, op de situatie t.a.v. huiselijk geweld en op de gevolgen van het emancipatiebeleid. Het CEDAW keek steeds naar het effect op vrouwen zelf: hoe zit het met vrouwen aan de top, de loonkloof en het lidmaatschap van de SGP. De notie dat het bij het Vrouwenverdrag om mensenrechten gaat ontbrak ten enen male! De conclusies waren stevig: op 3 punten doet ons land het goed en op 38 slecht.

Zo mag gendermainstreaming (vrouwen zijn onderdeel van het algemene beleid) geen verdwyntruc worden, zijn projectsubsidies slecht, moeten racisme en discriminatie aangepakt worden en is positieve actie voor hogere posities nodig. Bovendien werd geconstateerd dat in de Nederlandse reportage het gebrek aan cijfers overal doorheen speelt. De loonkloof is in ons land bruto 19%, waarvan 7% onverklaarbaar. In Europa scoren alleen Cyprus, Estland en Slowakije slechter. Bij de overheid is de loonkloof zelfs van 3 naar 4% gegaan.

Ons land werd ook op de vingers getikt vanwege het ontbreken van een reportage over de Nederlandse Antillen, de gebrekkige omzetting van het Vrouwenverdrag in nationale wetgeving en de ondervertegenwoordiging van vrouwen in politiek en besluitvorming.

De aanbevelingen van het CEDAW zijn meer coördinatie van het emancipatiebeleid en positieve actie voor meer vrouwen in politiek en bestuur. Er is een evaluatie nodig van de subsidiëring van belangenorganisaties en het CEDAW deed verder een beroep op ons land om het hoger beroep in de SGP-zaak in te trekken en tot herziening te komen van de wet op naamgeving, waarin bij onenigheid de vader de uiteindelijke beslissing krijgt.

Ted Strop-Meyenfeldt is werkzaam als consultant mensenrechten en ontwikkelingsamenwerking en voorzitter NEAG Alternatieven voor Geweld, voorzitter stuurgroep People Building Peace en voorzitter Platform Vrouwen en Duurzame Vrede.

Dit artikel uit Zijwind is ingekort door de redactie.

Jongeren kunnen het verschil maken

Sandra van Beest (22) is vorig jaar gekozen tot VN-jongerenvertegenwoordiger. Ze heeft gemerkt dat jongeren wel degelijk invloed hebben.

Op een koude zondagochtend loop ik door de sneeuw naar de kerk in Manhattan, New York. De dienst is al begonnen en de dominee is midden in een bevlogen preek: "God houdt van iedereen! Of je nu zwart bent of wit, man of vrouw, homo of hetero, jong of oud, God houdt van iedereen!" Gelovig of niet, ik ben het wel met de dominee eens. Ieder mens is gelijk. En toch is er een verschil.

"Wat doet dat jonge meisje hier aan de onderhandelingstafel?" Ik hoor het de diplomaten bij de Verenigde Naties nog denken. Als VN-jongerenvertegenwoordiger ben ik in New York om deel te nemen aan de onderhandelingen van een VN-resolutie over

jongeren. Het duurt een poosje voordat ze doorhebben dat de voorstellen die we aan het bespreken zijn, van mijn hand zijn en dat ik Nederland in deze onderhandelingen vertegenwoordig.

Een half jaar eerder had ik dit niet voor mogelijk gehouden. Toen had ik nog een iets ander beeld van het jongerenvertegenwoordigerschap. Keer op keer kreeg ik dezelfde vraag van journalisten: of de functie toch niet vooral symbolisch was. En keer op keer had ik hetzelfde antwoord: "Misschien wel, maar het verschil is dat je als jongere een oprechte stem kunt laten horen, die niet overschaduwd wordt door politieke of economische belangen".

Ik zat ernaast. Ja, je kunt een oprechte stem laten horen, maar het moet toch vooral een oprechte stem zijn die binnen het Nederlandse regeringsbeleid past. Logisch ook, want voor andere

landen vertegenwoordig je, net als diplomaten, gewoon Nederland. Nu komen mijn ideeën gelukkig goed overeen met het Nederlandse regeringsbeleid, maar dat maakt het nog niet makkelijk om als jong meisje aan de onderhandelingstafel te zitten bij de Verenigde Naties.

Maar ik zat wél aan die onderhandelingstafel! En ik heb geleerd dat mijn voorstellen krap vier dagen later kunnen zijn opgenomen in een VN-resolutie, waar landen zich aan moeten houden. Als jongere heb je niet alleen een symbolische functie. Je kunt wel degelijk een verschil maken. Sommige factoren, als geslacht of leeftijd, kunnen we nu eenmaal niet beïnvloeden, maar we kunnen wel kiezen waar we voor willen vechten. Of je nu zwart bent of wit, man of vrouw, homo of hetero, jong of oud, gelovig of niet. Iedereen kan een verschil maken.

(Bron: Spits)

Project Dagindeling

Verslag slotbijeenkomst 4 september 2007

In Amersfoort kwamen op 4 september voor de laatste maal de projectdeelnemers en het team Dagindeling bijeen. Deze ochtend stond in het teken van informatie over de opbrengst van het project Dagindeling en de afspraken rondom verankering van oplossingen en thema's Dagindeling.

Deze slotbijeenkomst ging van start met een interview met Ferdi Licher, directeur Emancipatie. Dick-Gert Smid, gespreksleider, vroeg Ferdi Licher over wat het project Dagindeling zoal heeft bewerkstelligd. In de laatste ronde Dagindeling heeft er vooral een grote beweging van experimenteren naar verankering van oplossingen plaatsgevonden. Over 5 jaar Dagindeling is in totaal 40 miljoen euro besteed om oplossingen en instrumenten te ontwikkelen om arbeid en zorgtaken beter te combineren.

De oplossingen hebben zowel werkgelegenheid als innovatie opgebracht.

Na het interview gaf Yolanda Hoogtanders van Policy Productions een presentatie over het evaluatieonderzoek van het project Dagindeling. Dit evaluatieonderzoek geeft een goed beeld wat het project Dagindeling aan oplossingen en instrumenten heeft opgeleverd en aan welke beleidsterreinen het project heeft bijgedragen.

Vervolgens gaf Maureen Pepping informatie over de plannen die na het project Dagindeling worden uitgevoerd zoals:

- Benutten van de oplossingen uit het project Dagindeling voor het project 7tot7
- Gerichte afspraken maken per thema rond verspreiding, opschaling en verankering van oplossingen Dagindeling, o.a. werkbezoeken, emancipatienota

- Evaluatie van het project Dagindeling, verspreiding van het evaluatierapport en media aandacht
- Acties gericht op verspreiding van oplossingen in databanken bij o.a. het NCSI en Syntens.

Dick-Gert Smid stelde aan een aantal projectleiders en projectpartners korte vragen over de voortgang, verspreiding en verankering van hun projectresultaten.

Deze bijeenkomst eindigde met een impressie van de cabaretier Joop Vos. Hij gaf een scherpe en korte analyse van het project dagindeling. Tenslotte proostten alle aanwezigen met champagne in de ene hand en met de andere hand op het hart gedrukt, op de voortgang van een betere combinatie van arbeid en zorgtaken.

Intentieverklaring sluit NVR congresdag duurzaam consumeren en produceren af

Op 11 oktober organiseerde de Nederlandse Vrouwen Raad, en meer in het bijzonder de Commissie Duurzame Ontwikkeling, een congresdag over duurzaam consumeren en produceren.

De congresdag vond plaats in Den Bosch. Mede daardoor waren juist ook van lidorganisaties uit het zuiden van het land verschillende vertegenwoordigers aanwezig. Maar uiteraard ook andere geïnteresseerden, leden en niet-leden. Het thema duurzame ontwikkeling staat bij steeds meer mensen in de belangstelling. De Duurzaamheid Monitor die onlangs is verschenen geeft aan dat iets meer dan de helft van de Nederlanders zich duurzamer is gaan gedragen. Het informatie-aanbod tijdens de congresdag van de NVR speelde daar op in, omdat het inspiratie en handreikingen bood aan de deelnemers om in de eigen omgeving aan de slag te gaan met duurzaamheid.

Tijdens het ochtendprogramma was het vooral de documentaire van het VPRO-programma Tegenlicht die de aanwezigen inspireerde. Deze documentaire geeft, aan de hand van buitenlandse voorbeeldprojecten aan, hoe de filosofie 'cradle to cradle' in de praktijk kan worden uitgevoerd. De geestelijke vaders van deze filosofie, William McDonough en Michael Braungart, kwamen uiteraard in de film ook uitgebreid aan het woord. Afval = voedsel, zo stellen McDonough en Braungart, afval is een grondstof voor iets nieuws. Daarom moeten alle gebruikte grondstoffen onschadelijk zijn voor het milieu, dat wil zeggen biologisch afbreekbaar of geschikt voor hergebruik. Afval is dus zinloos en grondstoffen moeten van 'de wieg tot de wieg' gebruikt worden.

Maar ook het daarop volgende verhaal van de heer Kaumo van de Kamer van Koophandel Limburg-Noord boeide de deelnemers. In Noord-Limburg gaan bedrijven en overheid samen het cradle to cradle-principe toepassen in de ontwikkeling van gebieden aldaar. Kaumo vertelde trots dat McDonough daar ook zelf bij betrokken zal zijn.

Na een biologische lunch, die deelnemers in een papieren tas meekregen opdat zij tijdens de lunch de diverse kraampjes van aanbieders van duurzame producten konden bekijken, waren er workshops over duurzame voeding, duurzame kleding, duurzaam wonen en over internationale aspecten van duurzaamheid. Aan het eind van de middag werden de conclusies uit de workshops als boodschappen voor de politiek meegegeven aan Marianne Thieme van de Partij voor de Dieren en Hester Maij van de CDA Vrouwen. Workshopdeelnemers en beide politica waren het op de meeste punten eens.

- Het is nog moeilijk om consequent de keuze voor duurzaam consumeren te maken, maar met goede, duidelijke informatie op de producten wordt het je in ieder geval beter mogelijk gemaakt.
- Arbeid in arme landen moet voor de arbeiders daar een leefbaar bestaan garanderen. Uitbuiting van arbeiders, zoals bijvoorbeeld in de textielindustrie, waar juist veel vrouwen werken, moet worden tegengegaan.
- Ook in ontwikkelingslanden moeten mensen over duurzame energie kunnen beschikken.
- De overheid mag best wat actiever prikkelen om mensen ook zelf te laten investeren op duurzaamheid in en aan de woning.

Prikkelen, dat is ook wat de Nederlandse Vrouwen Raad doet en nog meer gaat doen. Zo sprak NVR-voorzitter Diny Scheffer tot slot. Zij ondertekende als afsluiting van de congresdag een intentieverklaring van de NVR om:

- zich in eigen gelederen nog actiever in te gaan zetten om duurzaam te consumeren en te produceren;
- als koepelorganisatie dat voorbeeld actief uit te dragen en de aangesloten organisaties aan te moedigen haar voorbeeld te volgen;
- steeds meer te gaan samenwerken met maatschappelijke organisaties die betrouwbare meetinstrumenten inzetten om duurzaam produceren en consumeren te beoordelen en die strategieën ontwikkeld hebben om de stand van

zaken wereldkundig te maken; en/of een appel te doen op organisaties en bedrijven, maar ook op de consument om actief in te zetten op verbetering.

en door de commissieleden die in het bijzonder deze congresdag hadden georganiseerd, Rianne Meester en Francien Thielen.

De verklaring werd mede-ondertekend door de voorzitter van de Commissie Duurzame Ontwikkeling, Lesha Witmer,

Sandra Boes Communicatiemedewerker NVR

De nieuwe emancipatienota is uit!

De ministerraad heeft op voorstel van minister Plasterk van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ingestemd met de Emancipatienota 2008-2011: meer kansen voor vrouwen. Uitgangspunt van deze nota is dat er veel vooruitgang is geboekt, maar dat de emancipatie in Nederland nog niet af is. Het aantal vrouwen in topposities is internationaal gezien laag. De beloningsverschillen tussen mannen en vrouwen zijn nog steeds groot en de arbeidsdeelname van vrouwen qua aantal gewerkte uren behoort tot de laagste van Europa.

Het kabinet wil in deze kabinetsperiode meer kansen creëren:

1. voor vrouwen op de arbeidsmarkt
2. voor het talent van vrouwen uit etnische minderheden
3. voor meisjes en vrouwen op een leven zonder (seksueel) geweld
4. voor meisjes en vrouwen in de rest van de wereld, in het bijzonder in ontwikkelingslanden.

Er wordt in deze kabinetsperiode extra geld beschikbaar gesteld voor emancipatie. Deze impuls wordt ingezet op ondersteuning van:

- departementen en gemeenten voor de ontwikkeling en implementatie van emancipatiebeleid

- het project Duizend en één Kracht om 50.000 vrouwen uit etnische minderheden te kunnen begeleiden naar maatschappelijke emancipatie
- provincies en koplopergemeenten om flexibele openingstijden en dienstverlening op maat te realiseren zodat werken en zorgen beter te combineren wordt
- een programma om de segregatie in onderwijs en arbeidsmarkt te verminderen en om meer meisjes in bèta- en techniekberoepen te krijgen
- een programma voor seksuele vorming en weerbaarheid van jongeren en vergroting van deskundigheid van professionals
- landelijke uitrol van een aantal effectieve emancipatie-initiatieven van maatschappelijke instellingen
- nieuwe initiatieven voor de emancipatie van jongens en mannen uit etnische minderheden
- innovatieve agenda-settende programma's van vrouwenennetwerken
- ondersteuning en verbetering van de emancipatiekennisinfrastructuur
- ondersteuning Taskforce Deeltijdplus, gericht op meer werken en meer uren werken door vrouwen.

De gehele nota is verkrijgbaar via Postbus 51

Slotmanifestatie "De Glazen Muur" 30 oktober 2007

De afgelopen drie jaar is hard gewerkt voor het benutten van de talenten van meisjes en vrouwen voor beroepen met een mannelijk imago. Daar hebben ruim 150 meisjes en vrouwen met veel plezier deelgenomen aan verschillende programma's, opgezet in samenwerking met scholen, bedrijven en overheidsinstanties.

Het is vooral een aftrap naar een nieuwe periode, met één duidelijke boodschap: blijf werk maken van vrouwelijk talent! Voor meer informatie: www.glazenmuur.nl

Internationaal Informatiecentrum en Archief voor de vrouwenbeweging

Op 7 november a.s. vindt er in het IIAV, Obiplein 4 te Amsterdam een debat plaats met als thema: Vrouwen en religie: patriërchaat of bevrijding?

Voor meer informatie website IIAV: <http://www.iiav.nl>.

Duurzame Dinsdag

Op 4 september jl. was het voor de negende keer
Duurzame Dinsdag

Foto J. Thuring.

Ieder jaar brengen maatschappelijke organisaties duurzaamheid onder de aandacht van de politiek én vragen daarbij om daadwerkelijke ondersteuning van duurzame initiatieven uit de samenleving. Het thema in 2007: "Zet duurzaam consumeren op de kaart".

Het "Kookboek duurzaam eten en koken", geschreven door Sevim Zor, is als winnaar gekozen uit de 250 nieuwe initiatieven, die op Duurzame Dinsdag werden gepresenteerd. Sevim Zor, die met steun van de Stichting TEMA Nederland deel heeft genomen aan het project, heeft de eerste prijs van € 5000,- ontvangen uit handen van Sybilla Dekker (voormalig minister van VROM). Zor wil mensen bewust laten worden over de hoeveelheid energie, water, vervoer, enz., die het heeft gekost om een product te vervaardigen.

"Dat mijn duurzame kookboek heeft gewonnen, bewijst dat een klein idee grote gevolgen kan hebben", aldus de prijswinnende initiatiefnemer van Duurzame Dinsdag 2007, Sevim Zor. Ze wil mensen bewust maken van bijvoorbeeld de kosten van energie en water die gemaakt worden om een product te vervaardigen. Dit koppelt ze aan bestaande recepten.

AGENDA 2007

Overzicht van de belangrijkste activiteiten in de eerste maanden van 2007 georganiseerd door of in samenwerking met de Nederlandse Vrouwen Raad (deels onder voorbehoud i.v.m. subsidie).

NOVEMBER

2 november

35 jarig bestaan Politiek Scholings Centrum

Het wordt een inspirerende dag met een feestelijk tintje en vindt plaats in zalencentrum Vredenburg, Vredenburg 19 in Utrecht.

Voor meer informatie:

www.politiekesholing.nl

Debat IIAV

Dag van de Mantelzorg

KVO, jaarvergadering

VeM, netwerkdag (open), Utrecht
10.00 – 16.00 uur

20 november

Universele dag van de rechten van het kind

22 november

NVR Algemene Vergadering, Vredenburg, Utrecht. middag

22 november

BPW the Netherlands,

diner pensant (open) 18.30 uur

25 november

Internationale dag voor de uitbanning van geweld tegen vrouwen

DECEMBER

10 december

Universele dag van de rechten van de mens

Zodra bekend is waar diverse activiteiten plaatsvinden (themadagen, Algemene Vergaderingen e.d.) wordt dit aan de lidorganisaties medegedeeld. Voor de laatste berichten van de NVR, zie de website: www.Nederlandsevrouwenraad.nl

Redactie Pia Band-Huntman, Tini Jansen-Bruul, Marianne Jongkind-Voncken, Corinne de Ranitz (bestuurslid NVR) **Redactieadres** Benoordenhoutseweg 23, 2596 BA Den Haag **T+F** 020 4361679 **E** p.band@planet.nl of info@de-nvr.nl

W www.nederlandsevrouwenraad.nl **Kopij** De volgende nieuwsbrief verschijnt december 2007. Kopij svp vóór 26 november 2007 opsturen naar bovenstaand redactieadres of mailen naar p.band@planet.nl **Abonnement** € 11,50 per jaar **Vormgeving** CARTA **Lay-out** Bvd, Den Haag **Druk** Drukkerij Aktief, Den Haag